

CAPÍTOL I

Una tarda de final de maig un home madur se'n tornava a peu de Shaston a Marlott, el seu poble, situat a la vall veïna de Blake-more o Blackmoor. Les cames li vacil·laven una mica, i tenia un caminar que tendia a abandonar la línia recta i decantar-se cap a l'esquerra. De tant en tant assentia vivament amb el cap, com per refermar-se en alguna opinió, tot i que no pensava en res concret. Duia un cistell dels ous buit al plec del braç, un barret amb el feltre esborrifat i una part de l'ala gastada de posar-hi el dit gros quan se'l treia. Al cap de no gaire va trobar al camí un rector vell que muntava una euga burella mentre anava cantussejant una melodia indefinida.

—Bon dia tingui —va dir l'home del cistell.

—Bon dia tingueu, Sir John —va dir el rector.

Després d'haver fet un parell de passes, el vianant es va parar i es va girar en rodó.

—Dispensi; l'últim dia de mercat ens vam trobar en aquest mateix camí si fa no fa a la mateixa hora, i jo li vaig dir «Bon dia» i vostè em va respondre dient-me «Bon dia tingueu, Sir John» igual que ara.

—Cert —va dir el rector.

—I també un altre dia, fa prop d'un mes.

—Pot ser.

—I ¿com és que totes aquestes vegades m'ha dit «Sir John», si no sóc més que en Jack Durbeyfield, firaire?

El rector se li va acostar amb l'euga.

—M'ha vingut de gust —va dir; i, després d'un moment de vacil·lació, va afegir—: M'ha vingut d'una troballa que vaig fer fa un quant temps, rastrejant llinatges per a la nova història del comtat. Sóc el rector Tringham d'Stagfoot Lane, genealogista. ¿Sabeu, Durbeyfield, que

sou descendent per línia directa de l'antiga i noble família dels D'Urberville, que té com a ancestre Sir Pagan D'Urberville, aquell cèlebre cavaller que va venir de Normandia amb Guillem el Conqueridor, segons consta al registre de l'abadia de Battle?

—És la primera notícia que en tinc.

—Doncs és així mateix. Tireu la barbeta endavant un moment, que us pugui veure més bé el perfil de la cara. I tant; teniu el nas i la barbeta dels D'Urberville, tot i que una mica degenerats. El vostre avantpassat va ser un dels dotze cavallers que van ajudar el senyor normand d'Estremavilla a conquerir el comtat de Glamorgan. Hi havia branques de la vostra família propietàries de senyories a tota aquesta banda d'Anglaterra; els noms apareixen al registre de comptes del temps del rei Esteve. Durant el regnat del rei Joan, un va ser prou ric per donar un senyoriu a l'orde dels Cavallers Hospitalers; i, en temps d'Eduard II, el vostre avantpassat Brian va ser cridat a Westminster perquè assistís al gran consell que s'hi va celebrar. Vau decaure una mica en temps d'Oliver Cromwell, però no gaire, i durant el regnat de Carles II se us va nomenar cavallers del Roure Reial per la vostra lleialtat. Entre vosaltres hi ha hagut una munió de Sir Johns; i, si el títol de cavaller fos hereditari com ho és la dignitat de baronet, tal com de fet ho era en temps antics, en què el pare nomenava cavaller el fill, ara seríeu Sir John.

—Què em diu ara! —va mormolar en Durbeyfield.

—En definitiva —va dir el rector a tall de conclusió mentre es picava categòricament a la cuixa amb el flingant—, que es pot dir que no hi ha cap altra família així a Anglaterra.

—No m'en sé avenir —va dir en Durbeyfield—. I m'he passat la vida anant d'Herodes a Pilat com si fos la persona més vulgar de la parròquia... I ¿quant fa que se sap tot això de mi, rector Tringham?

El rector li va explicar que, si no anava errat, havia caigut pràcticament en l'oblit, i es podia dir que no ho sabia ningú. La seva recerca en concret havia començat un dia de la primavera anterior en què, mentre

resseguia les vicissituds de la família D'Urberville, s'havia fixat en el nom de Durbeyfield que tenia al carro, i això l'havia dut a investigar fins a no quedar-n'hi cap ombra de dubte.

—D'entrada vaig decidir no importunar-vos amb aquesta minúcia —va dir—; però a vegades els rampells són més forts que la raó. Em pensava que ja en sabíeu alguna cosa.

—Sí que és veritat que alguna vegada havia sentit a dir que la nostra família havia conegut temps millors abans de vindre a Blackmoor. Però no hi vaig donar importància, perquè em vaig imaginar que volia dir que havíem tingut dos cavalls per comptes d'un i prou com tenim ara. A casa hi tinc una cullera de plata d'amalgama, i un segell gravat també d'amalgama; però un segell gravat no vol dir res... I pensar que aquests D'Urberville nobles i jo som de la mateixa sang! Deien que el meu besavi guardava secrets, però no em vaig preocupar de demanar de qui descendia. I ¿on tenim el fogar, ara, rector, si em permet que l'hi demani? Vull dir ¿on vivim els D'Urberville?

—Enlloc; com a família noble, esteu extingits.

—Quin greu.